

Azərbaycan və Albaniya Avropanın coğrafi cəhətdən müxtəlif bölgələrində yerləşsələr də, son illər bir sıra sahələr üzrə əməkdaşlıqlarını genişləndirirlər. Bu əlaqələrin ən əhəmiyyətli nümunələrindən biri Azərbaycan qazının Albaniya üzərindən Avropaya çatdırılmasıdır. Bununla yanaşı, digər sahələrdə, xüsusən enerji, turizm və kənd təsərrüfatında potensial əməkdaşlıq imkanları mövcuddur.

Azərbaycan və Albaniya arasında diplomatik münasibətlər 1993-cü ildə qurulmuşdur. Albaniya keçmiş "Dağlıq Qarabağ problemi"nin həll edilmədiyi illərdə Azərbaycanın suverenliyini və ərazi bütövlüyünü beynəlxalq platformalarda dəstəkləmişdir ki, bu da siyasi müstəvidə iqtisadi əlaqələr üçün müsbət zəmin yaratmış, iki ölkə arasında dostluq və tərəfdaşlıq münasibətlərinin inkişaf mərhələsinə qədər qoymasına tökan vermişdir.

Xəbər verildiyi kimi, mayın 15-də Prezident İlham Əliyev Albaniya Respublikasının Baş naziri Edi Ramanın və Avropa İttifaqı Şurasının prezidenti Antonio Koştanın dəvəti ilə "Avropa Siyasi Birliyi"nin 6-cı Zirvə toplantısında iştirak etmək məqsədilə Tiranaya işgüzar səfər etmişdir. Siyasi və iqtisadi baxımdan səfərin əhəmiyyəti böyükdür və bu, sözsüz ki, yaxın gələcəkdə özünü göstərəcək. Bu gün üçünsə demək olar ki, Azərbaycanla Albaniya arasında ticarət dövriyyəsi hazırda bir qədər məhduddur və bu dövriyyə ən çox enerji sektorunda cəmlənir. Əsas əlaqə nöqtəsi "Cənub qaz dəhlizi" çərçivəsində həyata keçirilən TAP (Trans-Adriatik Boru Kəməri) layihəsidir. Məhz bu layihə Albaniyanın Azərbaycan üçün tranzit ölkə kimi əhəmiyyətini artırır. Amma bu o demək deyil ki, Azərbaycanın Albaniya ilə ticarət əlaqələri təkcə TAP-la məhdudlaşır. Hər iki ölkə iqtisadiyyatın müxtəlif sahələrində, xüsusən kənd təsərrüfatı, əczaçılıq, inşaat materialları və texnologiya üzrə

əməkdaşlığı genişləndirməkdə maraqlıdır. Yaxın zamanlarda ticarət dövriyyəsinin artırılması üçün qarşılıqlı investisiya və biznes forumlarının təşkili bu əlaqələri daha da dərinləşdirə bilər.

Azərbaycanın qeyri-neft sektorunun inkişaf strategiyası Albaniya ilə əməkdaşlıqda yeni imkanlar yaradır. Ticarət əlaqələrinin genişlənməsi müasir dövrdə iqtisadiyyatın şaxələnməsi baxımından vacibdir. Bu, xüsusilə kiçik və orta biznes üçün yeni bazarların açılmasına tökan verir. İqtisadi İslahatların Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzinin Strategji planlaşdırma şöbəsinin aparıcı məsləhətçisi, iqtisad üzrə fəlsəfə doktoru Lətif Zeynallının sözlərinə görə, Azərbaycanla Albaniya arasında ticarət əlaqələrinin və strateji tərəfdaşlığın dərinləşdirilməsi hər iki tərəf üçün prioritet istiqamətlərdir: "İki ölkə arasında 2020-ci ilə müqayisədə 2024-cü ilin xarici ticarət dövriyyəsinə əhəmiyyətli artım müşahidə olunub. Belə ki, qeyd olunan dövrdə ticarət dövriyyəsi 6,5 dəfə artıb, idxal həcmi isə 62,7 faiz yüksəlib. Eyni zamanda 2024-cü ildə xarici ticarətdə müsbət saldo qeydə alınıb ki, bu da ixracın idxalı üstələdiyinə və ticarət balansının ölkəmiz lehinə formalaşdığının göstəricisidir. Ölkələrimiz arasında qarşılıqlı ticarətin şaxələndirilməsi, investisiya təşəbbüslərinin dəstəklənməsi və birgə layihələrin reallaşdırılması məsələləri hər zaman gündəmdə saxlanılır. Gələcək illərdə əməkdaşlığın daha da genişlənməyi gözlənilir".

Qeyd edək ki, hər iki ölkə arasında nəqliyyat sahəsində də əməkdaşlıq ge-

Real imkanlar geniş perspektivlər vəd edir

nişlənir. Üstəlik, bu sahə həm də strateji əhəmiyyət daşıyır. Nəqliyyat sahəsində Azərbaycan-Albaniya əməkdaşlığı əsasən logistika və tranzit daşımalar sahəsindəki potensial üzərində qurulur. "Şərq-Qərb" nəqliyyat dəhlizi üzərində yerləşdikləri üçün yük daşımalarının daha səmərəli təşkilində hər iki ölkənin qarşılıqlı maraqları var. Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanı, Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu və inkişaf etmiş avtomobil yolları Albaniya üçün Cənubi Qafqaz və Orta Asiyaya çıxış imkanı yaradır. Eyni zamanda Albaniya da Adriatik dənizi üzərindən Avropa bazarlarına çıxış baxımından Azərbaycan üçün tranzit körpüsü rolunu oynayır. Gələcəkdə bu əməkdaşlıq birgə logistika mərkəzlərinin yaradılması, rə-

qəmsal gömrük və daşınma sistemlərinin tətbiqi, eləcə də nəqliyyat layihələrinin genişlənməsi ilə nəticələnsə, bu, təkcə ikitərəfli deyil, həm də regional və Avropa səviyyəsində nəqliyyatın integrasiyasına yol açar bilər.

Azərbaycan və Albaniya müsəlman əhalinin yaşadığı, eyni zamanda dünyəvi dövlət modelini tətbiq edən ölkələr olduğundan turizm sahəsində də əməkdaşlıq üçün geniş imkanlar var. Azərbaycanlıların Albaniyaya, eləcə də albaniyalı turistlərin Azərbaycana cəlb olunması iki ölkə arasında mədəni əlaqələrin möhkəmlənməsinə, birgə turizmin təşviqi və sərgilər təşkil olunması isə bu sahədə potensialın artırılmasına şərait yaradır. Albaniyada ilin ən azı 270 gününə günəşli keçir ki, bu da elit çimərlik turiz-

minə imkan verir. Bu ölkə həm də dağ turizmi baxımından xüsusi potensiala malikdir. Buna görə Azərbaycan vətəndaşlarının Albaniyaya səfər etmələri üçün səbəb çoxdur. Eləcə də Albaniya vətəndaşlarının Azərbaycanın turizm bölgələrində dincəlməsi, tarixini öyrənməsi, ölkəmizin zəngin mədəniyyəti ilə tanış olması bu sahə üzrə əlaqələri genişləndirə biləcək amillərdir.

O ki qaldı Azərbaycan və Albaniya arasında iqtisadi əlaqələrə, hazırda bu, istənilən səviyyədə olmasa da, hər iki ölkənin qarşılıqlı siyasi iradəsi və iqtisadi potensialı həmin əlaqələrin gələcəkdə dərinləşəcəyinə ümidləri artırır.

Züleyxa ƏLİYEVƏ,
"Azərbaycan"